

3

91806

NEW ZEALAND QUALIFICATIONS AUTHORITY
MANA TOHU MĀTAURANGA O AOTEAROAQUALIFY FOR THE FUTURE WORLD
KIA NOHO TAKATŪ KI TŌ ĀMUA AO!

SUPERVISOR'S USE ONLY

Tohua mai i te pouaka nei
ki te KORE koe e tuhi ana
i tēnei pukapuka

Kaupae 3 Te Reo Rangatira 2022

91806 Te tūhura i ngā tuhinga raupeka

Whiwhinga: Whā

Paetae	Kaiaka	Kairangi
<ul style="list-style-type: none"> Ka tautuhi i ngā waipaki o ngā tuhinga. Ka matapaki i t/ētahi o ngā waipaki.	<ul style="list-style-type: none"> Ka tautuhi i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki matua. Ka tautuhi i te hunga pānui e tika ana mā rātou tēnei tuhinga, ka rata hoki ki te tuhinga.	<ul style="list-style-type: none"> Ka tautuhi, ka whakawāwā i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki. Ka āta matapaki i ngā peka i pai ai rānei, i raruraru ai rānei ngā tuhinga. Ka mārohirohi i ngā whakapainga e rata ake ai te hunga pānui e tika ana mā rātou te tuhinga nei.

Tirohia mēnā e rite ana te Tau Ākonga ā-Motu (NSN) kei runga i tō pukapuka whakauru ki te tau o runga ake i tēnei whārangi.

KOTAHI anake te tūmahi tuhituhi hei whakaoti. Me reo Māori anake te reo e kawe ana i te whakaaro.

Mēnā ka hiahia whārangi atu anō hei tuhituhi i āu whakautu, whakamahia ngā whārangi wātea kei muri o tēnei pukapuka.

Tirohia mēnā e tika ana te raupapatanga o ngā whārangi 2–11, kei roto i tēnei puka, ka mutu, kāore tētahi o aua whārangi i te takoto kau.

Kua e tuhi i te wāhi o te kauruku-whakahāngai (☒). Ka tapahia pea tēnei wāhi i te wā ka mākahia tēnei pukapuka.

HOATU TE PUKAPUKA NEI KI TE KAIWHAKAHAERE Ā TE MUTUNGA O TE WHAKAMĀTAUTAU.

He whakamātautau tuhituhi tēnei e kitea ai ōu pūkenga tautuhi, ōu pūkenga whakawāwā me ōu pukenga matapaki hei tūhura i ngā raupeka tuhinga e rua. Nā reira, ka whakataurite i te tirohanga a te kaituhi ki tāu titiro, ka matapaki māramatanga hoki mō ngā kounga tuhituhi – ngā waipaki, ngā rautaki, ngā peka me ngā whakapainga – e hāngai ana ki ngā kaupapa o ngā tuhinga.

NGĀ TOHUTOHU

KOTAHİ te tūmahi tuhituhi ūkawa o tēnei whakamātautau.

- **Kia 300 kupu neke atu rānei te roanga**, ā, kia mutu te whai whakaaro me te tuhituhi i roto i te 60 meneti.
- Āta pānuitia ngā tuhinga e rua mō te karanga, ka tautuhi ai, ka whakawāwā ai i ngā waipaki.
- Whakawāwāhia ngā rautaki a ngā kaitito hei whakaari i ngā waipaki, ka matapaki ai i ngā peka i pai, i raruraru rānei.
- Tuhituhia ū ake whakaaro hei mārohirohi i ētahi āhuatanga e rata ake ai te hunga pānui ki tēnei tuhinga.
- Whakamahia ngā wāhanga o te mahere whakaaro hei āwhina, hei ārahi whakaaro e hāngai ana ki te kaupapa.

**E tika ana kia wātea mai te whārangi nei, ā, ka haere tonu
te whakamātautau i te whārangi e whai ake ana.**

TUHINGA TUATAHI

Ngā whakamāramatanga mō ngā kupu ā-iwi

rūruhi   kuia

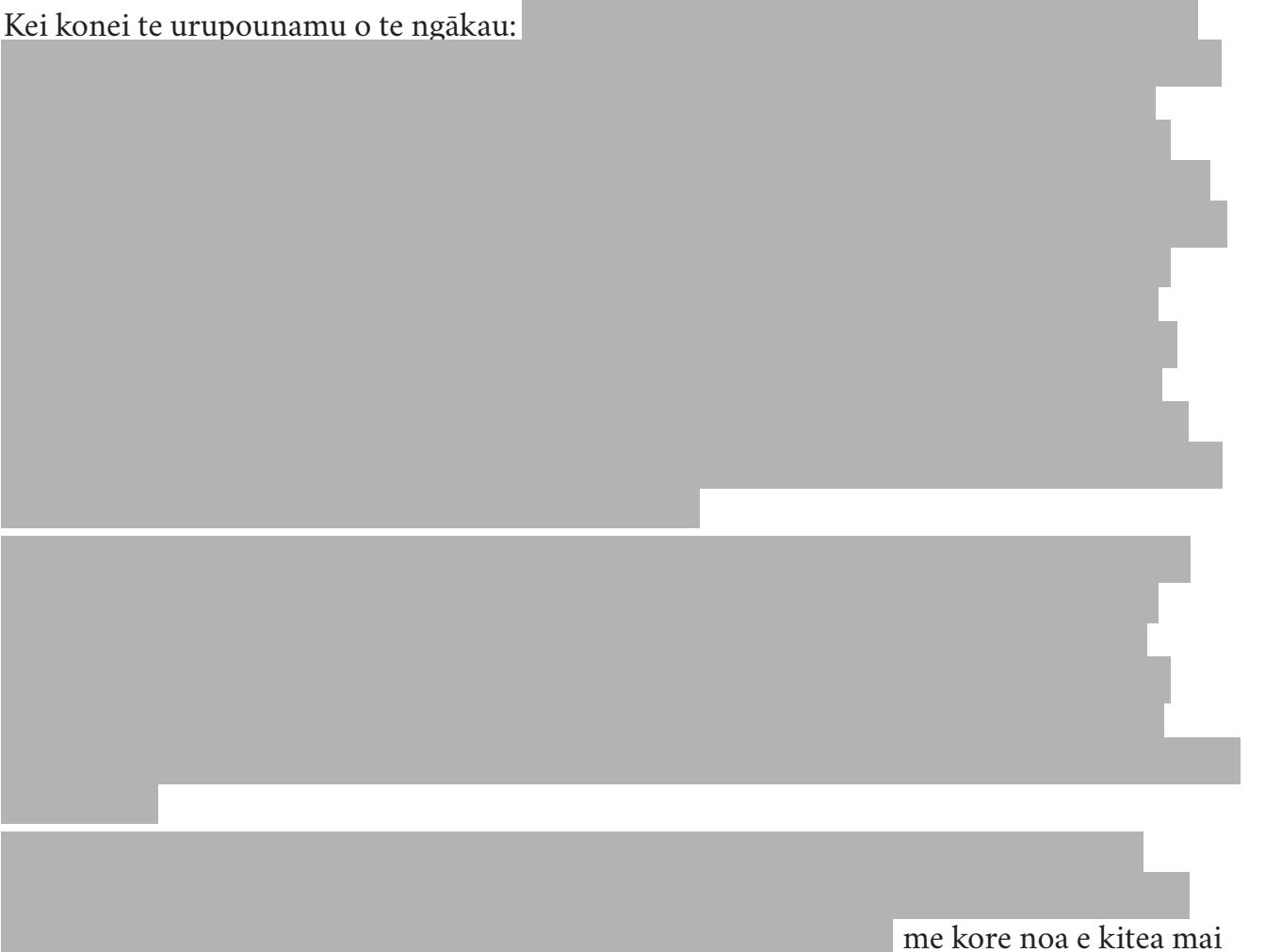
Kuputaka

urupounamu	pātai
makatiti	titi
pōrorotua	kōpā
moroki	mai onamata ki inamata

Hei Ara Rērere mō Kare ā-Roto

Nā Pānia Papa, 2017

Kei konei te urupounamu o te ngākau:

me kore noa e kitea mai

tētahi punua hīnātore o ō tātou rūruhi i a roto i a tātou.

Mātāpuna: I panonitia mai i a Papa, P. (2017). Hei Ara Rērere mō Kare ā-Roto. Kei roto i *Te Wānanga o Aotearoa* (Ētitia), *Te panekiretanga o te reo Māori: Te whaikōrero, te karanga me ngā tikanga*. Te Wānanga o Aotearoa.

TUHINGA TUARUA

Ngā whakamāramatanga mō ngā kupu ā-iwi

pupuru	pupuri
ngā tātou tikanga	ā tātou tikanga
ngaku	aku

Kia Reo Māori Anahe te Reo Karanga

Nā Haupai Puke, 2012

Ko tā Papesch anō (1996) hei tautoko i te tū a te wahine

ka taea ai te kaupapa te whakarangatira, te manaaki.

Mātāpuna: Puke, H. (2012). Kia Reo Māori Anahe te Karanga. Kei roto i Te Kōtihitihi (Ētita). *Te kōtihitihi: Ngā Tuhinga Reo Māori Putanga 2*. Te Whare Wānanga o Waikato.

MAHERE WHAKAARO

Hei Ara Rērere mō Kare ā-Roto	Kia Reo Māori Anahe te Reo Karanga
He whakaememi whakaaro	
He tūhura i ngā raupeka tuhinga	
He whakaraupapa whakaaro	
He whakatau kapinga	
He kupu whakanikoniko hei whakatairanga	

TŪMAHI TUHITUHI

Tuhia tāu tuhinga roa **kia 300 kupu neke atu rānei.**

Kia mārama kehokeho tāu tuhituhi ā-ringa ki te kaipānui. Me tīmata tāu tuhinga ki konei.

He whārangi tāpiri tēnei hei whakaoti i tāu tuhinga mēnā e hiahiatia ana.

He whārangi tāpiri tēnei hei whakaotī i tāu tuhinga mēnā e hiahiatia ana.

91806